

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2021-07-01

Dnr VON 2020/0087

Svar på kommunfullmäktiges uppdrag 28 i budget 2021, "utreda kostnader och former för införandet av mobila trygghetslarm för äldre och funktionsnedsatta.

Sammanfattning

För att möta de framtida utmaningarna är välfärdsteknologi ett angeläget utvecklingsområde för att eventuellt kunna bidra till nya arbetssätt. Att införa mobila trygghetslarm kan stärka självständigheten hos Österåkers kommuns brukare men kan också bidra till konsekvenser vad gäller ansvarsområden mellan brukare, verksamheter samt kommunen såväl som begränsad rörelsefrihet för brukaren.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Att införa en pilotstudie gällande mobila trygghetslarm med återrapportering hösten 2024.
2. Ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att utreda de bästa formerna för att införa mobilt trygghetslarm i Österåkers kommun.

Bakgrund

I verksamhetsplan 2021-2023, budget 2021 står det att läsa följande: "Digitalisering och välfärdsteknik är ett angeläget utvecklingsområde där produkter, programvaror och tjänster snabbt utvecklas både inom sociala omsorgen och hälso- och sjukvården. Nyttan för brukaren kan vara ökad självständighet, delaktighet, tillgänglighet och trygghet. För verksamheten innebär det möjlighet till nya arbetssätt, ökad effektivitet och ökad kvalitet på tjänsterna. För att möta de framtida utmaningar som den demografiska utvecklingen kan komma att innebära får nämnden i uppdrag utreda kostnader och former för införandet av mobila trygghetslarm för äldre och funktionsnedsatta. Uppdraget ska återrapporteras senast den 15 september 2021".

Vård och omsorgsnämnden beslutade 2020-10-20, § 9:15 att uppdra till förvaltningen "att utreda eventuellt införande av mobila trygghetslarm inkluderande finansiering". Kommunfullmäktige beslutade 2020-11-23 att uppdra till Vård- och omsorgsnämnden, punkt 28 "att utreda kostnader och former för införandet av mobila trygghetslarm för äldre och funktionsnedsatta."

Tjänsteutlåtande

Förvaltningens slutsatser

Digitalisering och välfärdsteknik är ett angeläget utvecklingsområde där tekniken kan öka möjligheter till att brukaren kan bo kvar i ordinarie boende på ett tryggt sätt. Ett mobilt trygghetslarm kan öka självständigheten som gör det möjligt för brukaren att röra sig utanför hemmet på egen hand. Ett mobilt trygghetslarm kan visa brukarens position och på så sätt öka tryggheten för såväl brukaren som för hans närstående.

Införandet av ny välfärdsteknik kan ge möjlighet för verksamheterna att få nya arbetsätt, ökad effektivitet och ökad kvalitet på tjänsterna. Mobila trygghetslarm kan ge brukare möjlighet att vara mer självständig under en längre period i livet. Det ger möjlighet att slippa att ansöka om andra, mer kostsamma insatser från kommunen. Det finns dock en hel del svårigheter gällande mobila trygghetslarm som bland annat har med rättssäkerhet att göra men även ansvarsfördelningen mellan brukaren, verksamheterna, kommunen och samhället. Exempelvis hur långt ansvaret för kommunen ska sträcka sig då en brukare kan hinna lämna kommunen på tiden hemtjänsten hinner rycka ut på larmet. Det finns frågetecken om vad ett bifall gällande mobilt trygghetslarm ska innebära, exempelvis hur långt brukaren får röra sig och vem som ska ansvara för sökandet och hur det ska gå till.

Det finns också en risk, att trots att mobilt trygghetslarm kan bidra till ökad självständighet, så kan det medföra likväl till minskad självständighet och begränsning för brukaren. Brukaren kan också uppleva begränsad rörelsefrihet. Ibland kan man anta att tryggheten endast ges till närstående och inte till brukaren som är den som beviljas insatsen. Det finns också svårigheter med att säkerställa samtycke till insatsen då kognitiva nedsättningar kan begränsa förståelse för insatsen. Österåkers kommuns brukare samt deras närstående har inte efterfrågat insatsen mobilt trygghetslarm mer än någon gång enligt enhetschef på enheten för stöd till äldre och funktionsnedsatta.

Inköp av mobila trygghetslarm är beroende på volym. För att beräkna volym är förslaget att till en början hyra mobila trygghetslarm innan upphandling. Kostnad för att hyra mobila trygghetslarm är 495:- per enhet i månaden. Kostnad för installation, larmmottagning och uppsökande besök tillkommer. Det är svårt att uppskatta kostnaderna för detta då vi ännu inte vet hur många larm som kommer att beviljas och hur mycket arbete varje larm kommer kräva. Erfarenhet från andra kommuner tyder på att detta är en målgrupp som larmar relativt sällan. Då verksamheten loggar den tid de lägger ner, att en uppföljning görs efter sex månader och därefter det fastslås en lämplig ersättning.

Enligt nu gällande delegation för biståndshandläggarna kan promenadhjälp och ledsagning beviljas med max fyra timmar per månad per insats (alltså totalt åtta timmar i månaden per brukare). Båda insatserna kan, om behovet styrks, beviljas med mer tid enligt delegation av gruppleddare eller enhetschef. Detta gäller enheten för stöd till äldre och funktionsnedsatta som beviljar insatser enligt socialtjänstlagen. Varje utförare ersätts från Österåkers kommun med 408 kr i månaden. Denna

Tjänsteutlåtande

kostnad gäller ordinarie hemtjänst dagtid (ej natt) och för brukare som bor i tätort. Åtta timmar hemtjänst skulle generera en kostnad för kommunen på 3 264 kr i månaden. Kostnad för ett GPS-larm kommer att vara 495:- i månaden plus kostnad för eventuell ersättning för uttryckning vid larm. Larmet föreslås att inte kombineras med andra typer av insatser såsom promenadhjälp eller ledsagning, förväntas införandet bli ekonomiskt gynnsamt för kommunen/nämnden eller åtminstone kostnadsneutralt. Kostnaden för införandet mobila trygghetslarm bör kunna rymmas inom beslutad budget för hemtjänsten.

Bilagor

1. Svar på kommunfullmäktiges uppdrag 28 i budget 2021, "utreda kostnader och former för införandet av mobila trygghetslarm för äldre och funktionsnedsatta.
2. Valfärdsteknik – forskningsartiklar kring valfärdsteknik och en summering av de etiska aspekterna.
3. Valfärdsteknik - En studie av användningen av trygghetskameror och gps-larm i 12 kommuner.
4. Nyttokostnadsanalys vid införande av valfärdsteknologi – exemplet Posifon.
5. Vård och omsorg av äldre – lägesrapport 2020.

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Åsa Lundgren
Enhetschef

Helen Ådehl
Sakkunnig

Expedieras
Kommunfullmäktige

Digitala Signaturer

Signerad med: Anställda
Signerad av: Åsa Lundgren, Enhetschef
Datum: 2021-09-02 11:14 +02:00

Signerad med: Anställda
Signerad av: Susanna Cleveborg Kiesel, Socialdirektör
Datum: 2021-09-02 11:22 +02:00